

Förslag till Remissvar – Ds 2025:29 – Tredjelandslieferantörers tillträde till upphandlingsförfaranden

Swedavia har tagit del av promemorian Ds 2025:29 Tredjelandslieferantörers tillträde till upphandlingsförfaranden och lämnar härmed följande yttrande.

1. Sammanfattande ställningstagande

Swedavia tillstyrker utredningens förslag att anpassa upphandlingslagstiftningen till EU-domstolens avgöranden i målen Kolin (C-652/22) och Qingdao (C-266/22). Vi delar utredningens bedömning att nuvarande svensk rätt innebär en felaktig implementering av EU-direktiven och strider mot EU:s exklusiva befogenhet inom den gemensamma handelspolitiken.

2. Lagförslaget är nödvändigt men otillräckligt

Samtidigt vill Swedavia framhålla att det föreslagna regelverket inte fullt ut adresserar den riskbild som EU-domstolens praxis avser att ge medlemsstater möjlighet att hantera.

Lagförslaget omfattar endast huvudleverantörer och inte kritiska tredjelandslieferantörer. Detta innebär att aktörer från exempelvis Kina enkelt kan kringgå regelverket genom EU-etablerade dotterbolag eller genom att fungera som underleverantörer.

3. Förslaget måste utvidgas till att omfatta kritiska underleverantörer

Swedavia anser därför att lagförslaget bör kompletteras så att upphandlande myndigheter ges möjlighet att:

- utreda ursprunget även på kritiska underleverantörer,
- utesluta anbud där tredjelandslieferantörer från stater utan avtal med EU ingår i kritiska delar av leveransen,
- göra denna bedömning även när huvudleverantören är etablerad i EU.

4. Skäl för en utvidgning

4.1. Kringgåenderisk

Det är sällan tredjelandslieferantörer lämnar anbud direkt. Lagstiftningen riskerar därför att bli tandlös om den inte omfattar underleverantörsledet.

4.2. Säkerhetsrisker i leverantörskedjan

Risker kopplade till nationell säkerhet materialiseras ofta i underleverantörsledet. Detta är särskilt relevant för Swedavia som bedriver samhällsviktig infrastruktur.

4.3. Harmonisering med säkerhetsskyddslagstiftningen

En möjlighet att utesluta kritiska tredjelandslieferantörer skulle minska kollisioner mellan upphandlingslagarna och säkerhetsskyddslagen.

5. Förslag till kompletterande bestämmelse

Swedavia föreslår att regeringen överväger att införa följande bestämmelse:

"Upphandlande myndigheter och enheter får, om det bedöms nödvändigt med hänsyn till risker kopplade till säkerhet, integritet eller kritisk infrastruktur, tillämpa denna lags undantagsbestämmelser även i förhållande till underleverantörer från tredjeland som inte omfattas av frihandelsavtal eller andra internationella avtal som ger rätt till likvärdigt marknadstillträde."

6. Avslutande synpunkter

För att uppnå sitt syfte måste lagstiftningen ge upphandlande myndigheter och enheter möjlighet att även hantera kritiska tredjelandsunderleverantörer. Utan denna möjlighet riskerar lagen att sakna faktisk verkan.